

Az agyhártyagyulladás kezelése

Hirtelen fellépő **rossz általános állapot, bőrvérzések** – általában még az agyhártyagyulladásra jellemző tünetek nélkül – **meningococcus betegség gyanúját** kell keltsék. Azonnal **antibiotikum-kezelést** kell indítani.²

A kórokozó pontos beazonosításának, további részletesebb vizsgálatok végzésének előfeltétele a **kórokozó kitenyészése** vérből vagy az agygerincvelői folyadékból.³

Mit tehetünk az agyhártyagyulladás megelőzésére?

A védőoltáson kívül nincs hatékony megelőzés. A meningococcus C szerocsoportja által okozott fertőzések megelőzésére fejlesztették ki a **konjugált védőoltást**, amely két éves kor alatti **csecsemők és kisgyermek**ek számára is védettséget nyújt.⁵

Az oltóanyag hatására az emberi szervezetben beindul egy védekező mechanizmus, **ellenanyagok termelődnek** a C szerocsoportú baktériumok ellen.⁵

Az egy éven aluli, de két hónapos kort betöltött csecsemők legalább 2 hónapos időközrel, **két alkalommal oltandók**, majd a második életév folyamán javasolt egy **újraultásban** részesíteni őket.⁵

Referenciák:

1. Az agyhártyagyulladásokról / meningitis-ről mindenkinek. Országos Epidemiológiai Központ honlapja, Lakossági tájékoztatók: www.oek.hu Utoljára megtekintve: 2015. május 11.
2. Bérczi Bálint, Ember István dr. Az invazív meningococcus betegség járványtani sajátosságai és megelőzése. Gyermekgyógyászat 2011; 62. évfolyam 4. szám, 166-173.
3. Az Országos Epidemiológiai Központ módszertani levele a meningococcus invazív betegségről. Epinfo 7. évfolyam 4. különszám, 2000. december 20.
4. A meningitis epidemica járványügyi helyzete a 2012-13. epidemiológiai évben. Epinfo, 20. évfolyam 36. szám 2013. szeptember 13. 401-403.
5. Az Országos Epidemiológiai Központ Módszertani levele a 2015. évi védőoltásokról. Epinfo, 22. évfolyam, 1. különszám, 2015. március 30.
6. NeisVac-C beteg-tájékoztató, a beteg-tájékoztató legutóbbi felülvizsgálatának dátuma: 2015. április, http://www.ogyei.gov.hu/kiseroirat/bh/bh_0000021181_20150430113930.doc

Anyaglezárás dátuma: 2015. 05. 12.

Pfizer Kft.
1123 Budapest, Alkotás u 53.
MOM Park „A” épület
Tel.: 06-1-488-3700

Mit kell tudni a meningococcus okozta agyhártyagyulladásról

Meningococcus baktérium

A meningitis orvosi kifejezés, magyarul **agyhártyagyulladás** jelent, mely az agyvelőt körülvevő burok gyulladása. Leggyakoribb oka **vírus** vagy **baktérium** okozta fertőzés.¹ A megbetegedést számos kórokozó előidézheti, a baktériumok közül többek között a **meningococcus** vagy a **pneumococcus**.²

A meningococcus fertőzést a hasonló nevű baktérium okozza, leggyakoribb formája a járványos agyhártyagyulladás.¹

A baktérium felépítése alapján 13 típust különböztetünk meg, melyek közül hazai viszonyok között legnagyobb jelentőséggel a **B** és a **C szerocsoport** rendelkezik³, Magyarországon ugyanis leggyakrabban a meningococcusok B és C csoportja okoz agyhártyagyulladást.⁴

A betegség terjedése

A meningococcus kizárólag emberben okoz betegséget. A baktérium képes arra, hogy megtelepedjen az **emberi orrgaratban**, így **bárki hordozhatja a baktériumot a torkában, orrában anélkül, hogy megbetegedne**. Átlagosan az egészséges egyének kb. 10%-a hordozza a meningococust tünetmentesen, azonban **zárt közösségekben ez az érték akár 90% is lehet**.² A kórokozó tünetmentes hordozása tehát igen gyakori, fiataloknál magasabb, csecsemők és kisgyermekek körében, illetve felnőtteknél ritka.³

A betegség **cseppfertőzéssel** terjed, azonban **szoros kontaktus szükséges a létrejöttéhez**, ennek megfelelően a nyálkacseppek direkt átadása (köhögés, tüszentés, csókolózás), vagy gyakori, ismételt kontaktus (zsúfolt együtt lakás, együtt alvás) az előfeltétele.³ Zárt közösségek (óvoda, iskola, kollégiumok, diszkó, szórakozóhelyek) kedvező feltételei a járványos terjedésnek. Emiatt **kisgyermek és kamaszok között** fordul elő leggyakrabban a betegség. A **dohányosok**

kockázata is nagyobb, mivel a dohányzás károsítja a nyálkahártyákat, így a kórokozó könnyebben lép be a szervezetbe. A baktérium az emberi szervezeten kívül hamar elpusztul, **nem vihető át étellel, itallal, tárgyakkal vagy uszoda vizével**.¹

A baktérium az orrgaratból a nyálkahártyán keresztül bejuthat a véráramba, **véráramfertőzést** okozva. A véráramból a meningococcus minden szervbe bekerülhet, de leggyakrabban az agyhártyákon telepedik meg, ilyenkor beszélhetünk **agyhártyagyulladásról**.²

A betegség lappangási ideje 2-10 nap, gyakrabban 5-7 nap.²

Tünetek

A meningococcus okozta betegség leggyakrabban **agyhártyagyulladás vagy vérmérgezés** formájában jelenik meg. A agyhártyagyulladás és vérmérgezés tüneteiben a különböző korcsoportokban mérsékelt különbözőségek előfordulhatnak.

A betegség korai szakaszában megjelenő tünetek hasonlíthatnak egyéb gyakori betegségekhez:

láz, hányinger

erős fejfájás

ízületi fájdalom

tarkókörtöttség

Csecsemőknél az említetteken kívül jelentkezhet még **magas hangú sírás, nyöszörgés, az éves visszautasítása, ébresztési nehézség**.³

A betegség előrehaladásával

fényérzékenység

tájékozódási zavar

később tudatzavar, aluszékonyság, kóma fejlődhet ki.³

A súlyos kimenetelű vérmérgezés első jelei lehetnek a bőrben kialakuló **bőrvérzések**.

A növekedő pontszerű bordós-barnás elváltozások bármelyik testrészen, akár a fülcimpán, talpon, tenyéren is megjelenhetnek.

Klasszikus próbája az **üveg pohárteszt**, amelynek során a bõralatti vérzés nem tűnik el, ha üveg poharat nyomnak rá, míg más kiütések erre elhalványodnak.²

Ha időben felismerésre kerül a betegség és gyorsan megfelelő kezelést kap a beteg, jó esélye van a teljes gyógyulásra. Azonban minden 10. eset a szakszerű beavatkozás ellenére halálos végű, vagy tartós idegrendszeri károsodás marad vissza.

Ez lehet **halláskárosodás (süketség), részleges bénulás, epilepszia, a beszédközpont károsodása, tanulási képesség csökkenése vagy figyelemzavar**.

Évekig tartó orvosi kezelésre, gyógytornára és kisegítő foglalkozásokra lehet szükség. Előfordul, hogy életreszóló a károsodás.¹

A korai felismerés a beteg életét mentheti meg, a késlekedés tragikus következménnyel járhat. Az agyhártyagyulladás súlyos betegség, mely gyorsan, néhány óra alatt, vagy lassabban, 1-2 nap alatt fejlődik ki.¹

A meningococcus betegség gyanúja esetén a beteget **haladéktalanul intenzív ellátást biztosítani tudó kórházba kell szállítani**.³

